

Список використаних джерел:

1. Тимошук Індикативне планування: зарубіжний досвід та перспективи застосування в Україні/ М. Тимошук // Регіональна економіка. – 2012. – № 3. – С. 230-236.
2. Полтерович В.М. О стратегии догоняющего развития для России / В.М. Полтерович // Экономическая наука современной России. – 2011. – № 3 (38). – С. 17-23.
3. Юхименко П.І. Економічна історія : навч. посіб.- 2 –ге вид., стер. / П. І. Юхименко. – К.: Вікар, 2012.- 341 с. – ISBN 966-7131-77-7.

Луць І.В., Гаврилевська С.С.

студенти,

Національний університет державної податкової служби України

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ФІНАНСОВОЇ САНАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Критичний фінансово-економічний стан підприємств України об'єктивно зумовлює необхідність підвищення значення санації, що є одним із найважливіших чинників витягнення підприємства з кризового становища та подальшого успішного їх функціонування.

Суть механізму санації полягає у фінансово-економічному оздоровленні підприємства і повній його перебудові. Отже, санація – це система фінансово-економічних, виробничо-технічних, організаційно-правових та соціальних заходів, спрямованих на досягнення чи відновлення платоспроможності підприємства-боржника в довгостроковому періоді. Саме гнучкість, динамічність фінансово-економічних заходів є головним джерелом і чинником економічних змін.

Метою даної статті є пошук напрямків удосконалення механізму санації підприємства.

Проблеми вдосконалення санаційних заходів на підприємстві знайшли своє відображення в працях багатьох вітчизняних та зарубіжних науковців. Зокрема, дослідження внутрішніх джерел фінансування санаційних заходів на підприємстві притаманні працям О.Козика, О.Копилюка, С.Корецької, В.Опаріна, Н.Селюченко, О.Терещенка, В.Федосова,. Вивченням основних

фінансових аспектів санації займались так науковці, як Албул Г.А., Білик М.Д., Буряк П.Ю., Малишенко В.А, Петленко Ю.В.

Відновлення платоспроможності підприємства розглядається як можливість підприємства почати генерувати такий грошовий потік у результаті своєї виробничої діяльності та реалізації продукції, який би дозволив йому розрахуватися з усіма кредиторами з дотриманням термінів [2, с. 100].

Сьогодні перед системою відновлення платоспроможності боржників у державному масштабі стоїть ряд невирішених проблем.

Передусім концептуального вирішення, а також правового врегулювання потребують проблеми, пов'язані з передачею об'єктів соціальної сфери під час процедур ліквідації, а також з банкрутством комунальних підприємств. Не вирішено також питання про страхування відповідальності арбітражних керуючих. Відсутні досконалі механізми боротьби з використанням банкрутства для ухилення від розрахунків з кредиторами. Публічного обговорення потребують пропозиції щодо створення механізму консолідації вимог державних кредиторів в одній особі (органу), надання права органам державної служби виступати кредитором у справах про банкрутство на підставі наявних виконавчих документів.

Для вирішення даних проблем необхідно врегулювати нормативно – правову базу, спрямовану на недопущення використання механізмів банкрутства для проведення «прихованої» приватизації; необхідно на рівні Кабінету Міністрів України контролювати процедуру банкрутства підприємств, які мають стратегічне значення для економіки та безпеки держави; необхідно вдосконалити порядок призначення арбітражних керуючих на державних підприємствах та контролю за їх діяльністю; ввести контроль на запровадження обов'язкового погодження з державним органом з питань банкрутства планів санації та мирових угод.

Враховуючи усе вище, сказане пропоную створити нову ланку управління національного інституту банкрутства – служби контролінга, очолюваної державним контролером. Для здійснення ефективного управління діяльністю з досягнення поставленої мети повинна існувати саморегульовальна система, яка б забезпечувала зворотний зв'язок у системі управління. Такою системою є нова концепція управління сучасного менеджменту, яка одержала назву контролінгу.

У процесі впровадження санації перед підприємством найчастіше постає комплекс проблем, які обмежують чи позбавляють його можливості виконати поставлені завдання досягнення ефективності. Насамперед, дані проблеми пов'язані, з особами, які беруть участь у процесі оздоровлення підприємства, а також нечітко обкресленими часовими межами здійснення процедур.

Особливе місце в процесі санації належить заходам фінансово – економічного характеру, які відображають відносини, що виникають у процесі мобілізації і використання фінансових джерел оздоровлення підприємств: зворотні бюджетні позики, субсидії, дотації, лізингова форма фінансування виробничо-технічних санаційних заходів, кошти кредиторів у формі пролонгації термінів сплати заборгованості тощо [4, с. 15].

Відновлення платоспроможності відбувається за рахунок залучення засобів:

1. Інвесторів, які беруть на себе виконання зобов'язань компанії перед кредиторами.

2. Третіх осіб, які надають забезпечення виконання зобов'язань компанії перед кредиторами: банки, приватні компанії, держава.

Ще одним цікавим заходом, який передбачає відновлення платоспроможності підприємства, є реструктуризація підприємства. Практика свідчить, що в більшості випадків кредитори обирають реструктуризацію підприємства у формі організації шляхом поділу [3, с. 57].

Також використовується така форма фінансового оздоровлення як обмін боргів на акції або передачу акцій інвестору, обмін на погашення боргу акціонерного товариства. Більш того, у плані санації може бути використана реструктуризація активів боржника. У зв'язку з цим можливі варіанти реорганізації підприємства шляхом створення на основі його майна відкритого акціонерного товариства із заміщенням у складі активів боржника цього майна на акції знов утвореного товариства. Згодом акції знов утвореного товариства підлягають продажу, а виручені кошти спрямовуються на задоволення вимог кредиторів відповідно до реєстру Кошти, які залишилися після задоволення вимог кредиторів, повертаються до боржника. У випадку нестачі таких коштів розпочинається ліквідаційна процедура.

Схема обміну боргів на акції є доволі доцільною. Для того, щоб її збалансовано вмонтувати в схему регулювання неспроможності,

необхідно вирішити низку принципів завдань. По-перше, необхідно створити правовий механізм обмеження можливості зловживань. По-друге, ретельно проаналізувати макроекономічні наслідки застосування моделі, що дозволяє невеликій групі одержувати контроль над підприємством за рахунок обмеження прав усіх інших і використовувати цей механізм для подальшого стрімкого нарощування капіталу.

Також на сьогоднішній день болючою проблемою в Україні є проблема функціонування реєстру банкрутів. З метою її рішення треба сформувати базу Всеукраїнського реєстру банкрутів з можливостями доступу до нього не тільки державного департаменту з питань банкрутства, а й всіх підвідомчих регіональних управлінь; вдосконалити АРМ державного реєстратора та програмне забезпечення із синхронізації баз даних щодо ведення цих реєстрів таким чином, щоб можна було оперативно отримувати інформацію (виписку) державного реєстратора про наявність порушеної справи про банкрутство будь-якого суб'єкта підприємницької діяльності, розташованого на території України, з доповненням відповідного реквізиту у виписці [5, с. 30].

Узагальнюючи, можна сказати, що основною ідеєю санації є фінансове оздоровлення підприємства, ліквідація ж передбачена тільки в тому випадку, коли в підприємства вже немає шансів відновити свою платоспроможність, а подальше функціонування спричиняє тільки зростання боргів.

Отже, запропоновані рекомендації допоможуть удосконалити практичну реалізацію процедури фінансового оздоровлення підприємства, підвищити його платоспроможність, знизити рівень «криміналізації» санації і таким чином поліпшити стан національної економіки в цілому.

Список використаних джерел:

1. Івженко А.С. Основні напрямки удосконалення механізму санації підприємств за сучасних економічних умов // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – №4(82). – С. 142-148.
2. Кушнір І.М. Стан і перспективи розвитку державного регулювання банкрутства // Держава та регіони. – 2008. – №4. – С. 99-105.
3. Крикун В.Б. Політика санації та ліквідації підприємств у механізмі реалізації інституту банкрутства // Економіка та держава. – 2005. – №10. – С. 56-58.

4. Маряненко Л.В. Особливості та передумови провадження санаційних процесів на підприємствах України // Економіка. Фінанси. Право. – 2007. – №10. – С. 14-20.

5. Соломянова – Кирильчук К.О. Санаційний потенціал, як ключова категорія кризового менеджменту // Економіка. Фінанси. Право. – 2008. – №6. – С. 28-31.

Пелептії А.О.

студент,

Науковий керівник: Кахович О.О.

кандидат наук з державного управління,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ОСОБЛИВОСТІ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ КОЕФІЦІЄНТІВ ЯК СКЛАДОВОЇ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

За ринкових умов господарювання, стрімких змін, що відбуваються в зовнішньому середовищі діяльності підприємств, складності прогнозування майбутніх тенденцій дослідження фінансового стану кожного суб'єкта господарювання та визначення шляхів його поліпшення набуває особливого значення. Саме стійкий фінансовий стан окремих підприємств є передумовою добробуту працівників підприємства, своєчасного і в повному обсязі виконання бюджету, стабілізації економіки країни загалом. Дослідження фінансового стану підприємства дозволяє визначити рівень його конкурентоспроможності і місце підприємства в економічному середовищі [1, с. 163].

Головною умовою забезпечення неперервності функціонування підприємства є організоване, своєчасне, якісне та ефективне управління, що становить сукупність взаємопов'язаних послідовно здійснюваних функцій. Виникнення кризових явищ на підприємстві значною мірою пов'язано з недостатньою увагою керівників підприємств до аналітичної роботи, яка є опосередкованим захистом підприємства від виникнення кризи платоспроможності. З метою отримання кваліфікованої оцінки господарської діяльності власники